

2021 – 2022

www.rotarykortrijk.be

Verslag Statutaire vergadering 2022 03 07

Activiteit: SV 22 – Partner Avond met spreker Geert Sels, “Nazi Roofkunst”
Datum: 07/03/2022
Locatie: Hula
Aanwezig: Bruno Bamelis, Charles Beauduin, Thomas Berton, Luc Billiet, Filip Bossuyt, Jacques Delfosse, David Derthoo, Carl Dewulf, Etienne Goethals, Théo Herbert, Michel Libeert, Yves Ovelacq, Alexander Paklons, Jean-Marie Poppe, Michel Rooryck, Michaël Tytgadt, Abel Vallaeys, Jean-Paul Vanneste, Xavier Van Poucke, Vincent Verbeke, Xavier-Francis Verstraete
Bezoekers: RC Menen: Patrick Hanssens, voorzitter; Koen De Keyzer; Frank Vanraes;
Genodigden: Geert Sels, spreker
Hélène Huyghebaert, Chantal Lefevere, Ann Vander Aa, Michèle Rose, Elisabeth Goelen, Sylvie Verstraeten, Myriam Vande Castele, Thérèse Lefebure, Véronique Pede, Caroline Migneret, Magalie D’heygere, Mia Nijs, Dominique Van Neste, Juliane Devos, Annabel Van Poucke
Voorzitter: Alexander Paklons

Nieuws van de club

Heuglijk nieuws bij Sylvie en Carl Dewulf: geboorte van het 2e kleinkind, Oscar. Bij deze gelegenheid trakteren Sylvie en Carl de wijn vanavond!

Facetime: Het programma is klaar. Warme oproep van Jacques om de sponsor contacten van 2020 terug te benaderen om hun steun te herhalen voor de editie 2022.

Wijnactie: Deze blijft doorlopen, bestellingen welkom. Baudouin stelt binnenkort een bijkomend aanbod op van zomerwijnen.

Oekraïne: in België gaan we naar code geel voor Corona, maar de wereld is volop begaan met blauw-geel, de kleuren van de vlag van Oekraïne.

Met zijn allen volgen we dagelijks met stijgende verontwaardiging en een bang hart de gebeurtenissen in het tweede grootste land van Europa. Een paar bedenkingen hierbij:

- De reactie van het Westen met de opgelegde sancties was al bij al bliksemsnel, gaande van bevrozing van buitenlandse tegoeden, het weren uit het SWIFT systeem, vliegverboden en persoonlijke sancties tegen oligarchen en machthebbers, Nordstream II sine die verdaagd etc. Alles samen nooit gezien, en in een ge – interconnecteerde wereld zal dit ongetwijfeld

op korte termijn het regime in Rusland onder druk zetten. Zo zullen binnenkort de Airbusen en Boeings stil vallen in het land.

- Europa is wakker geworden uit haar naïviteit. We zullen moeten evolueren van “soft” naar “hard” power – zie versterking van onze eigen defensie – bijdragen aan NATO zijn reeds opgetrokken in een aantal landen.
- Afhankelijkheid van Russisch gas moeten we verminderen, en onze energiebevoorrading veilig stellen. Denk hierbij ook aan kernenergie en andere waterstof...
- De grote verrassing is de onvolprezen Volodymyr Zelensky, die opgestaan is als echte staatsman, meester communicator en motiverende krijgsheer. Ook de Oekraïners zijn hyper gemotiveerd en zullen Rusland betrekken in een guerrilla zonder weerga.
- De berekeningen van het Kremlin waren duidelijk fout: logistieke problemen, het moraal van de troepen, weerstand van het Oekraïense leger – het zal allemaal langer én moeilijker worden dan gepland. Helaas is het antwoord meer brutaliteit en vuurkracht.

Last but not least, is er de humanitaire ramp die zich voltrekt – reeds honderden, duizenden burgerslachtoffers, volstrekt onschuldigen, zitten in de val zitten zijn radeloos op de vlucht geslagen. In West-Europa worden miljoenen “displaced people” verwacht – 4 tot 5 miljoen.

Flash Charles Beaudouin

Oekraïne: bij het begin van de invasie waren een aantal ingenieurs van Barco op missie in Kiev. Hun repatriëring was een heksentoer – intense telefoongesprekken met diplomaten en administratie, organiseren van de logistiek. De bus die hen naar de Oekraïense-Poolse grens voerde, liep vast in de vluchtelingenstroom op 40 km van de grens. Die laatste kilometers hebben ze 's nachts in de koude te voet afgelegd, om uiteindelijk in Polen te geraken en vandaaruit terug naar België.

Nog pakkender was Charles' telefonisch onderhoud met medewerkers in Odessa – enkel vrouwen aan de lijn. Waar zijn de mannen? Naar het front vertrokken...

Steun aan Oekraïne:

Als Club steunen wij hier ter plaatse organisaties als de Sint-Michielsbeweging, verdere initiatieven worden geëvalueerd in de DAG commissie.

Rotary Club Menen:

RC Kortrijk stond mee aan de wieg van de club in 1971. Menen vierde vorige maand haar 50^e verjaardag, een geslaagd event dat gelukkig kon doorgaan na de afbouw van de Corona maatregelen. De club volgde de richtlijnen van het district om geen vergaderingen “live” te houden in december-januari, ondertussen zijn ze terug opgestart en verwelkomen ons bezoek bij een volgende gelegenheid.

Agenda:

31 maart, Heule, Oranjehuis: Heerlijkheid 17 u rondleiding, Fatima 18 u toelichting werking & hapje
23/4 District Training Assembly – Presentatie van Vincent Verbeke over Kompas

Volgende Partneravonden:

4 april: Bedrijfsbezoek Smappee / Snowball

2 mei: Bockor bedrijfsbezoek

4 mei: Facetime

18 mei: Filmgala

Michel Rooryck introduceert onze spreker:

Amateurs van oude meesters weten dit : als zij een schilderij van een oude meester willen aankopen, moeten ze geweldig opletten! Niet alleen kan het vals zijn maar het kan ook gestolen geweest zijn vroeger. Vandaar dat zij heel goed moeten weten wat er gebeurd is tussen 1935 en 1945.

Toen nazi Duitsland aan zijn pletswals begon in mei 1940 en over Europa raasde , gingen de nazi's bij hun plunderingen op een ongelofelijke wijze subtiel en slim te werk .

Alfred Rosenberg, de grote partijideoloog van het Nazisme , had al in de jaren '20 ideeën uitgewerkt om de activiteiten van de tegenstanders van het Nationaalsocialisme, voornamelijk de Joden, de vrijmetselaars en de communisten te bestuderen. Rosenberg richtte een speciale staf op die in 1940 de opdracht kreeg de culturele bezittingen van de tegenstanders aan het naziregime in beslag te nemen.

Zo waren er verschillende groepen, elk gespecialiseerd in een bepaalde kunstvorm(literatuur- muziek- kunst) en allen samengesteld uit vakspecialisten die in een uniform van officier werden gedropt en nauw moesten samenwerken met de Gestapo.

Die mensen wisten direct waar ze moesten binnenvallen. Ze pasten de "Deutsche Grundlichkeit" dan ook letterlijk uit, soms wel met tegenzin , want vergeet niet : niet alle Duitsers waren nazi. herinner u de causerie over "les malgré nous" .....

En zo is er zeer veel kunst verdwenen, "verschwunden "
Soms duiken gestolen kunstwerken op in de musea , tentoonstellingen, in de kunsthandel, op veiling. Eventuele teruggave is nog altijd moeilijk, door juridische en ethische bezwaren.

Maar met de val van het communisme is sinds het begin van de jaren 90 schot gekomen in het onderzoek naar roofkunst uit de sombere jaren bij ons. We kregen "*de studiecommissie Joodse Goederen* ". Jacques Lust kwam hier al 21 jaar geleden hierover spreken. Maar heel wat informatie blijft nog hangen in de gangen van de commissie.

N.a.v. de tentoonstelling van Russische avant-gardekunst uit de collectie Toporovski in het MSK Gent kwam ik 4 jaar geleden in contact met Geert Sels. Hij is germanist en theaterwetenschapper. Hij werkt als journalist, vroeger voor de VRT, de Morgen en nu als cultuurredacteur bij De Standaard. Thans is hij " geassocieerd onderzoeker "bij het *Cegesoma*, het studie- en documentatiecentrum over alles wat te maken heeft met de 2^e Wereldoorlog. Zijn dada is inderdaad roofkunst.

Voor zijn onderzoek hierover kreeg hij in 2014 de prijs "*Loep voor onderzoeksjournalistiek*". In 2017 schreef hij het themanummer "*Kunst voor Das Reich*" verschenen in Openbaar Kunstbezit.

Geert Sels:

Verjaardagscultuur: Herman Göring bewondert een schilderij dat Adolf Hitler hem presenteert voor zijn verjaardag in de loop van WO II. Hij verzamelde een collectie bestemd voor zijn Carinhall in Döllnsee, Brandenburg. Adolf Hitler langs zijn kant plande een “Führermuseum” in zijn geboortestad Linz.

De Nazi's organiseerden een systematische plundering van Musea en verzamelingen in bezet gebied. De meest geëerde schilders waren o.a. Cranach, Dürer, Vermeer, Rembrandt, Rubens, Jordaens en Memling.

Ook in ons land vond dit plaats, waarbij wetgeving toeliet om de werken te confisqueren van buitenlanders en emigranten. Zo is de rol van Arthur Pierre niet onbesproken bij het leeghalen van woningen, en werden in de opslagplaatsen van het “Office des Propriétaires” ook stukken in beslag genomen door de bezetter.

Vanuit de Lage Landen gingen de kunstwerken naar het Jeu de Paume in Parijs, en van daaruit naar diverse musea in Duitsland. De Franse weerstandsvrouw Rose Galland, kunsthistorica verbonden met de Sonderstab Bildende Kunst, registreerde in het geheim de verzamelde kunstwerken (20.000) en hun bestemming in Duitsland. Dit hielp om na de oorlog kunstwerken te recupereren – zoals verfilmd in “The Monuments Man”, film uit 2014.

De recuperatie versnelde na het uiteenvallen van de Sovjetunie, maar is nog niet voltooid.

Geert Sels gaf ons een overzicht van een aantal werken die o.a. vervoerd werden van de families Jacobs, David Reder, Lyndhurst en Oppenheim.

Meer valt te lezen in het boek dat hij binnenkort publiceert over het thema.

